

नरहा गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
नरहा, सिरहा
प्रदेश नं. २

वार्षिक गाउँपालिका विकास योजना
आ.व. २०७६/०७७

नरहा गाउँपालिकाको तेथ्रो गाउँ समाबाट पारित
आ.व. २०७६/०७७

**नीति, कार्यक्रम तथा बजेट, समाका निर्णयहरू एवं
गाउँपालिका सम्बन्धी संक्षिप्त जानकारी पुस्तिका**

सिराहा जिला
नराह गाउँपालिका

Mirchaiya Nagarpalika

Golbazar Nagarpalika

Kalyanpur Nagarpalika

3

2

5

1

4

मंकेत

N वडा नम्बर

✓ वडा सीमाना

✓ गाउँपालिका/नगरपालिका सीमाना

✓ जिला सीमाना

Bishnupur Gaunpalika

नरहा गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

नरहा सिराहा
प्रदेश नं. २, नेपाल

तेश्रो गाउँसभा २०७६ बाट प्रारित बजेट, नीति
तथा कार्यक्रम

आ.ब. २०७६/०७७

नरहा गाउँपालिकाको गाउँकार्यपालिकामा प्रस्तुत आ.व. २०७६/०७७ को
नीति तथा कार्यक्रम

गरिमामय यस गाउँसभाका सभाध्यक्ष ज्यु ,
गाउँ कार्यपालिकाका सदस्य ज्युहरु ,
गाउँसभाका सदस्य ज्युहरु ,
आदरणिय गाउँ कार्यपालिकाका सदस्य ज्युहरु

गरिमामय यस गाउँसभाका सभाध्यक्ष ज्यु ,
गाउँकार्यपालिकाका सदस्य ज्युहरु ,
गाउँसभाका सदस्य ज्युहरु ,
आदरणीय गाउँकार्यपालिकाका सदस्य ज्युहरु

सर्वप्रथम तः मुलुकको ईतिहासका विभिन्न समयमा नेपाली जनताले गरेका वलिदानी पुर्ण संधर्शहरु जनआन्दोलन, जनयुद्ध, मधेश, थारु, मुस्लीम, जनजाती, महिला दलित तथा अल्पसंख्यकहरुको न्यायपूर्ण आन्दोलनमा सहिद भएकाहरु प्रति शर्दाधिष्ठानी व्यक्त गर्न चाहन्छु । घाईते व्यपत्ता नागरिक तथा सम्बन्धित परिवार प्रति समान व्यक्त गर्न चाहन्छु । तेसो चरणको स्थानिय तहको निर्वाचन पछि नरहा गाउँपालिकाको कार्यकारी तथा विधायन अंगको गठनले पूर्णता पाए संगै संघ, प्रदेश र स्थानिय तहको निर्वाचन संगै संघिय लोकतान्त्रिक गणतंत्र नेपालको कार्यन्वयणको महत्वपूर्ण चरण सुरु भएको छ । जनताको सबै भन्दा नजिकको सरकारको रूपमा स्थानिय तहको निर्वाचन पछि दैनिक प्रशासनमा सुशासन, आर्थिक रूपले सम्भूद्ध तथा भौतिक पूर्वाधार र विकास निर्माणमा तिवर्ताको अपेक्षा गरेको छ । जनताले भौगोलिक आर्थिक रूपले सम्भूद्ध र विकसित गा.पा.वनाउन चुनौतीपूर्ण भएपनि यसलाई अवसरको रूपमा लिई अगाडी बढने कुरामा विमति नहोला । संवैधानिक व्यवस्था अनुरूप कार्यपालिकिय, व्यवस्थापकिय र न्यायिक अधिकार सहित गठन भएको यस गा.पा.को दोस्रो गाउँसभामा उपस्थित गाउँकार्यपालिका सदस्य ज्युहरु, गाउँसभाका सदस्य ज्युहरु, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत तथा सम्पुर्ण कर्मचारी साथीहरुमा नमस्कार तथा अभिवादन ।

आदरणीय गाउँकार्यपालिको सदस्य ज्युहरु ,
स्थानिय तहको तेसो चरण अन्तर्गत नरहा गाउँपालिकाका निर्वाचित पदाधिकारीहरुको सपथ ग्रहण तथा पदवहाली संगै हामिले कार्यभार सम्हाल्दा सम्म कतिपय संघिय र प्रादेशिक कानुनहरु निर्माण नभईसकेको अवस्थामा स्थानिय तह संचालन गर्नका लागि पनि संघिय मामिला तथा स्थानिय विकास मंत्रालयबाट जारी आदेश निर्देशन, परिपत्रलाई टेकेर कार्य गर्नुपर्ने अवस्थामा गाउँ कार्यपालिकाबाट आर्थिक ऐन गाउँपालिकाको आर्थिक कार्यविधी नियमित तथा व्यवस्थित गर्न वनेको ऐन आचारसंहिताहरु पारित गरि गाउँलाई अघि बढाउनु पर्ने अवस्था विद्धमान छ । स्थानिय तह संचालन तथा व्यवस्थान सम्बन्धी आदेश २०७४ बाट हालसम्म सेवा संचालन गरिई आएको छ । सबै बडालाई छुट्टा-छुट्टै रूपमा संचालन गर्न तत्काल कर्मचारी जनशक्तिको आभाव रहेको सन्दर्भमा जनशक्ति उपलब्ध गराई तत्काल सबै बडा कार्यालयहरु संचालनमा ल्याईनेछ । त्यसै गरि सो आदेश तथा पारित गरिने कानुनहरुमा उल्लेखित पदाधिकारीको काम, कर्तव्य र अधिकार भित्र रहेर गाउँलाई शु-सभ्य व्यवस्थित र विकसित वनाउने अठोट लिएका छौ । आर्थिक रूपले सम्भूद्ध गाउँ वनाउने अहिलेको आवस्यकता हो । गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउदा निकै हर्षित भएको छु साथै प्रस्तुतीको लागि अनुमति चाहन्छु ।

नरहा गाउँपालिका

तेश्रो गाउँसभाबाट पारित नीति तथा कार्यक्रम / वजेट तथा कार्यक्रमको शारांश

मुल नारा -

‘समाजिक न्याय विकास सम्मुन्नत विकास, स्वच्छ हराभरा उन्नत शिक्षा, कृषीस्वास्थ्य र सेवा
प्रवाह सहितको हाम्रो नरहा’

मुख्य कार्यक्रमहरू-

- प्रत्येक वडामा १ एक ठोस योजनामा : कार्यक्रम अन्तर्गत पूर्वाधार निर्माणमा ३००००००,०० तिस लाख वा सो भन्दा ठूला कम्तिमा एक योजना प्रत्येक वडामा निर्माण हुने गरि वजेट विनियोजना भएको ।
- ५ वर्षे योजनाको निर्माण ।
- शिक्षा सम्बन्धी गुरु योजना निर्माण गरि प्रत्येक वडामा १ नमुना विधालयको रूपमा विधालयको स्तरोन्नती गर्ने ।
- प्रत्येक वडामा कृषी क्षेत्रमा सिचाईको योजना निर्माण गर्ने साथै कृषी सम्बन्धी कार्यक्रम गरिने र उर्वर भुमीलाई सिचाईको व्यवस्था गर्न अभियानको रूपमा लगिने छ ।
- कृषी उत्पादन तथा पशुपालनलाई आर्थिक सुरक्षाको लागि विमाको व्यवस्थापनमा विशेष जोड दिईने छ ।
- कृषी उत्पादनमा सहकारी प्रणालीलाई जोड दिईने छ ।
- नगदे वाली, तरकारी खेती, फलफुल नशरी, माछा, आपखेतीलाई व्यावसायिक रूपमा विकास गर्न विशेष प्यकेज कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- कृषीमा व्यवासायिकरण र विधिकरणका लागि सिचाई सेवा, सुविधा पुर्याउनका लागि आवस्यक पहल गरिनेछ ।
- स्वास्थ्य संवर्मसेविकालाई प्रोतशाहन्न भत्ता स्वरूप वार्षिक रु. १०००.०० एक हजार मात्र, थप गर्ने ।
- गाउँ क्षेत्रका नागरिकको स्वस्थ्य सेवामा पहुच पुर्याउन विशेष नीति लिईनेछ ।
- मातृ शुरक्षा र सुत्करी भत्ता नियमानुसार वितरण गरिनेछ ।
- हरेक वडामा रहेको स्वास्थ्य चौकीमा दक्षजनशक्ति सहितको व्यवस्था गरि औषधी उपलब्ध गराई स्वास्थ्य सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- युवाहरुलाई लक्षित गरि विशेष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- युवाहरुलाई सहिमार्गमा डोर्याउन खेलकुद तथा पूर्वाधार निर्माणमा विशेष ध्यान दिईनेछ ।
- यस गा.पा.को प्रत्येक वडामा कम्तीमा १/१ सामुदायिक विधालयमा अंग्रेजी माध्यमबाट पठनपाठन सुरुवात गर्न क्रमश सर्वै विधालयहरुमा अंग्रेजी माध्यम बाट पठनपाठन भईरहेको व्यहोरा जनकारी गरिनेछ । यसमा अनुभव एवं शिक्षालाई आत्मसात गर्दै यो नीतिलाई आवलम्बन गर्न आवस्यक पहल गरिने छ साथै मदरशा शिक्षालाई थप व्यवस्थित गरिने छ ।
- नि-शुल्क, गुणस्तरिय, रोजगारमुलक, व्यवहारिक, शर्वसुलभव र व्यवहारिक सार्वजानिक शिक्षा दिने व्यवस्था गरिने छ ।
- वाल, वातावरण, लैंगिक, आपाङ्ग भैत्री बनाउने लक्ष्यहरुलाई अभियानको रूपमा यसै आ.व.देखी सुरुवात गर्ने ।
- यस गाउँपालिकाको अधिकार क्षेत्र भित्र रहेको हाट-वजार, पोखरीहरुलाई गा.पा.ले आवस्यक ठेक्का पट्टा वन्दो वस्तीका साथै वजार व्यवस्थापन गरिने ।
- विपद व्यवस्थापन योजना निर्माण गरी दर्घकालिन, मध्यकालीन र अल्पकालिन उपायहरुको अवलम्बन गरि विपद नियुनिकरण गरिनेछ ।

समाजिक समावेशिकरण (महिला , वालवालिका , जेष्ठनागरिक , दलित, जनजाती , अल्पसंख्यक, अशक्त अपाङ्गता)

- एकल महिला , जेष्ठ नागरिक , अपाङ्गता भएकालाई दिँदै आएको समाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण वैकिड प्रणाली मार्फत वितरण भईरहेको लाई अझै सहज गर्न पहल गरिनेछ ।
- वालअधिकार सुरक्षित गर्नको लागि गाउँ टोलमा वाल क्लबको गठन ,वालश्रम र वाल विवाहलाई नियुनिकरण गरिनेछ ।
- महिला हिसा कम गर्न महिला सशक्तिकरण कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- दलित माथि भईरहेको छुवाछुत ,भेदभाव र दाईजो प्रथालाई उनमुलनका लागि विशेष कार्यक्रम बनाएर पहल गरिने छ ।
- गरिब दलित , अपाङ्गता भएका जेष्ठ नागरिक , एकल महिला तथा असहाय नागरिक ,हिसा प्रभावित , तेसोलिङ्गी तथा होचा पुड्का नागरिकहरूलाई गाउँपालिकाबाट गरिने सिफारिस दस्तुरमा प्रमाणका आधारमा ५०% सम्म छुट दिने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- आर्थिक रूपमा विपन्न , लोपनमुख तथा अल्पसंख्यक समुदाय र विपन्न दलितलाई आवाशको व्यवस्थाका लागि जनता आवाश कार्यक्रमलाई गाउँपालिकामा अभिलब भित्राई लागु गर्ने तर्फ पहल गरिनेछ ।
- सबै वडा कार्यालयहरूबाट प्रदान गरिने दैनिक प्रशासनिक सेवालाई थप प्रभावकारी बनाउन सेवाग्राही मैत्री बनाउदै लगिने लक्ष्य लिईएको छ ।
- गाउँका सबै टोलहरूलाई वडा सङ्कमा र वडाहरूलाई गाउँको मुख्य सङ्क संजाल संग जोडिनेछ ।
- सङ्कहरूलाई विस्तार सहित स्तरोन्तीमा विशेष जोड दिईनेछ ।
- कृषी सङ्क निर्माण विशेष जोड दिईनेछ ।
- वजार र गाउँलाई व्यवस्थित गर्दै ५ वर्ष भित्रमा गाउँका सबै मुख्य वजारमा ढल निकासको व्यवस्था गरि फोहर व्यवस्थित गरिदै क्रमशः वडाहरूमा पनि ढल निकास र फोहर व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- स्वच्छ खानेपानीमा नागरिकको पहुँचलाई पुर्ण प्राथमिकतामा राखिनेछ ।
- सरसफाई सम्बन्धी सचेतना मुलक कार्यक्रमहरूलाई विशेष रूपमा अगाडी वढाईनेछ ।
- गाउँक्षेत्र भित्रको हाटवजार र सार्वजानिक चोकहरूमा अनिवार्य रूपमा सार्वजानिक सौचालयको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- विद्युतबाट वन्चित समूदायका लागि विद्युत जडान गरिनेछ ।
- विद्युत चुहाबटलाई नियन्त्रण गरिनेछ ।
- सामुदायिक ग्रामिण विद्युतिकरणको अवधारणालाई अवलम्बन गर्दै कृषीलाई व्यवसायिकरण र निर्यातमुखी बनाउन कृषी विद्युतलाई सर्व सुलभ तरिकाले वितरण गर्न पहल गरिनेछ ।
- घटना दर्ताका कार्यहरूलाई Computer प्रणाली (VERS/MIS) बाट गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।

अब यस नरहा गाउँपालिकालाई नेपाल सरकारबाट आ.व.२०७६/०७७ मा प्राप्त हुने वजेट र सोको विनियोजनलाई संक्षेपमा प्रस्तुत गर्न चाहन्छु । यस गाउँपालिकालाई प्राप्त संघिय सरकारबाट प्राप्त शर्शत अनुदान वापतको वजेट रु.९,१२,००,०००.०० (अक्षरेपी रु. नो करोड बाह्य लाख मात्र ।) संघिय सरकारबाट प्राप्त वित्तिय समानिकरण अनुदान रु.७,९२,००,०००.०० (अक्षरेपी रु सात करोड बयान्नबे लाख मात्र ।) प्रदेश सरकारबाट प्राप्त शर्शत अनुदान वापतको वजेट रु. ५००००००.०० (अक्षरेपी रु पचास लाख मात्र ।) प्रदेश सरकारबाट प्राप्त विषेश अनुदान वापतको वजेट रु. ५००००००.०० (अक्षरेपी रु पचास लाख मात्र ।) प्रदेश सरकारबाट प्राप्त वित्तिय समानिकरण अनुदान रु. ६९,४९,०००.०० (अक्षरेपी रु उनसत्तरी लाख एकचालीस हजार मात्र ।) गत वर्षको बैंक , मैजदात रु. २५३३०९२२।- (अक्षरेपी रु दुइ करोड त्रिपन्न लाख तिस हजार एक सय वाइस मात्र ।) आन्तरिक श्रोत राजश्व , ठेक्का बन्दोबस्ती र मालपोत राजश्व वाँडफाँडबाट अनुमानित रु. ६,७७,१७,९७०।- (रु. छु करोड सत्तहतर लाख सत्र हजार नो सय सत्तरी मात्र।) समेत कुल वजेट रु. २८,०३,८९,०९२।- (अक्षरेपी रु. अठाइस करोड तिन लाख उनान्नबे हजार बयान्नबे मात्र ।) प्राप्त हुने आय रहेको छ ।

उपरोक्त प्राप्त हुने आयको वजेट विनियोजन गरि यस आ.व.मा कार्यान्वयन लक्ष्य रहेको छ । यस नरहा गाउँपालिका अन्तर्गत ऐलानी पर्ती जग्गा पहिचान गरि गाउँपालिकाको अधिनमा रहने प्रबन्ध मिलाउने र पहिचान गरिएका ऐलानी पर्ती जग्गाबाट आयआर्जन अव्यवस्थित वसोवास गर्नेहरूको व्यवस्था मिलाईने छ । यस गाउँपालिका अन्तर्गतको प्राकृतिक सम्पदा पोखरी, नदिनाला र वनजंगल आदिको संरक्षणको विकास गर्ने त्यस्ता सम्पदाहरूबाट गाउँपालिकाको आयआर्जन हुने व्यवस्था गर्ने करको दायरा भित्र ल्याउनु पर्ने लक्ष्य लिईएको छ साथै गुठी, मठमंदिरको नाममा रहेको जग्गाको एकिन गरि त्यसबाट प्राप्त हुने आयश्रोतको उचित प्रबन्ध गर्ने र त्यसता क्षेत्रहरूको प्रबर्धनको व्यवस्था गर्ने नीति लिईएको छ । दुई दशक पश्चात जनप्रतिनिधि वहाल भएको सो अवशरलाई जनताको हित र कल्याणको पक्षमा सदुपयोग गर्ने छु । प्राप्त वजेट विनियोजन पाँच वर्षको प्रतिनिधित्वको अवधिलाई सकेसम्म उपलब्धीमुलक बनाउने लक्ष्यका साथ यो वजेट, नीति तथा कार्यक्रम तयार गरिएको हो । मैले आफ्नो पदबहाल हुनजेल जनताको पक्षमा रही जनताहरूको मागको आधारमा यस गाउँपालिकाको मुहार फेर्ने सपना बोकेको छु । जसलाई साकार गर्ने सम्बन्धमा सदैब मेरो कदम साकारात्मक रूपान्तरणको प्रयास रहन्छ र यो मेरो प्रतिबद्धता रहेको छ । अन्त्यमा, नरहा गाउँपालिकाको मुल नारा समाजिक न्याय विकास समुन्नत विकास, स्वच्छ हराभरा उन्नत शिक्षा, कृषी, स्वास्थ्य र सेवा प्रवाहसहितको नरहा गाउँपालिकाको आ.व. २०७६/०७७ को वार्षिक योजना तर्जुमा तथा कार्यक्रमको सन्दर्भमा नरहा गाउँपालिकाको विकास तथा नवनिर्माणको विविध पक्षमा महत्वपूर्ण सहयोग पुर्याउनु हुने सबै राजनीकतिकदल, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरू, सुरक्षाकर्मी, नीजीक्षेत्र, नागरिक समाज, संचार जगत लगायत सम्पुर्ण गाउँवासीहरूलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहन्छु ।

धन्यवाद~

आज मिति २०७६ साल अषाढ महिनाको १३ गते नरहा गाउँपालिकाको अध्यक्ष श्री राम शरण यादब ज्यूको अध्यक्षतामा एवं गाउँपालिका तथा गाउँसभा सदस्य ज्यूहरुको उपस्थितिमा तेस्रो गाउँ सभाको बैठक बसि आर्थिक बर्ष २०७६/०७७ को लागि गाउँ कार्यपालिकाले गाउँ सभाबाट पारित गराउन मनसायले पेश गरेका सबै निर्णयहरू, निति तथा कार्यक्रमहरू, बार्षिक बिकास बजेट तथा गाउँपालिकामा हुने अन्य सबै कार्यक्रमहरू लाई पारित गर्ने निर्णय गरियो ।

~~नरहा~~

नरहा गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन

नरहा गाउँपालिकाको अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्न बनेको ऐन २०७६-०७७

प्रस्तावना:

नरहा गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ को अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्नको निमित्त स्थानीय कर तथा शुल्क संकलन गर्ने, छुट दिने तथा आय संकलनको प्रशासनिक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

नेपालको संविधानको धारा २२८ को उपधारा (२) बमोजिम नरहा गाउँपालिकाको प्रथम गाउँ सभाले यो ऐन बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

(१) यस ऐनको नाम “आर्थिक ऐन, २०७६ रहेको छ ।

(२) यो ऐन २०७६ साल श्रावण १ गतेदेखि नरहा गाउँपालिका क्षेत्रमा लागू हुनेछ ।

२. सम्पति कर:

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र अनुसूचि (१) बमोजिम एकीकृत/ सम्पति कर/घरजग्गा कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

३. भूमि कर (मालपोत):

गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका जग्गामा त्यस्तो जग्गाको उपभोगका आधारमा अनुसूचि (२) बमोजिम भूमि कर (मालपोत) लगाइने र असूल उपर गरिनेछ । (एकीकृत सम्पत्ति कर लगाएको अवस्थामा भूमि कर नलाग्ने)

४. घर जग्गा वहाल कर:

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले भवन, घर, पसल, रयारेज, गोदाम, टहरा, छप्पर, जग्गा वा पोखरी पूरै वा आंशिक तवरले वहालमा दिएकोमा त्यस्तो बहाल रकममा अनुसूचि (३) बमोजिम घर जग्गा वहाल कर लगाइने र असूल गरिनेछ ।

४५२१८०

५. व्यवसाय करः

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र व्यापार, व्यवसाय वा सेवामा पूँजीगत लगानी र आर्थिक कारोबारका आधारमा अनुसूचि (४) बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

६. जडिबुटी, कवाडी र जीवजन्तु करः

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले ऊन, खोटो, जडिबुटी, वनकस, कवाडी माल र प्रचलित कानूनले निषेध गरिएको जीवजन्तु वाहेकका अन्य मृत वा मारिएका जीवजन्तुको हाड, सिड, प्वाँख, छाला जस्ता बस्तुको व्यवसायिक कारोबार गरेवापत अनुसूचि (५) बमोजिमको कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

७. सवारी साधन करः

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र दर्ता भएका सवारी साधनमा अनुसूचि (६) बमोजिम सवारी साधन कर लगाइने छ र उत्तर कर सम्बन्धित प्रदेशले असुल गरी अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७६ बमोजिम स्थानीय तहको विभाज्य कोष मार्फत् गाउँपालिकाको संचित कोषमा बाँडफाँड गर्नुपर्नेछ ।

८. विज्ञापन करः

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हुने विज्ञापनमा अनुसूचि (७) बमोजिम विज्ञापन कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ । यसरी कर संकलन गर्दा अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७६ बमोजिम सम्बन्धित प्रदेशले निर्धारण गरेको विज्ञापन कर समेत संकलन गरी प्रदेश विभाज्य कोषमा राजध्व बाँडफाँड गर्नुपर्नेछ ।

९. मनोरञ्जन करः

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हुने मनोरञ्जन व्यवसाय सेवामा अनुसूचि (८) बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ । यसरी कर संकलन गर्दा अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७६ बमोजिम सम्बन्धित प्रदेशले निर्धारण गरेको विज्ञापन कर समेत संकलन गरी प्रदेश विभाज्य कोषमा राजध्व बाँडफाँड गर्नुपर्नेछ ।

४५२१८०

~~मंत्री~~

१०. बहाल विटौरी शुल्कः

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र आफुले निर्माण, रेखदेख वा संचालन गरेका हाट बजार, पसल वा सरकारी जग्गामा अनुसूचि (९) मा उल्लेख भए अनुसार बहाल विटौरी शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

११. पार्किङ शुल्कः

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै सवारी साधनलाई पार्किङ सुविधा उपलब्ध गराए वापत अनुसूचि (१०) बमोजिम पार्किङ शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

१२. ट्रेकिङ, कोयोकिड, क्यानोइङ, बन्जी जम्पिङ, जिपफ्लायर र रङ्गाफटीङ शुल्कः

गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र ट्रेकिङ, कायोकिड, क्यानोइङ, बन्जी जम्पिङ, जिपफ्लायर र रङ्गाफटीङ सेवा वा व्यवसाय संचालन गरेवारत अनुसूचि (११) बमोजिमको शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

१३. सेवा शुल्क, दस्तुरः

गाउँपालिकाले निर्माण, संचालन वा व्यवस्थापन गरेका अनुसूचि १२ मा उल्लिखित स्थानीय पूर्वाधार र उपलब्ध गराइएको सेवामा सेवाग्राहीबाट सोही अनुसूचिमा व्यवस्था भए अनुसार शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

१४. पर्यटन प्रवेश शुल्कः

गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र निर्माण गरेका उद्धान, पार्क, चिडियाखाना, ऐतिहासिक तथा पुरातात्त्विक सम्पदा, संग्राहलय जस्ता सम्पदा उपयोग गरे वापत पर्यटकहरूवाट अनुसूचि १३ मा उल्लिखित दरमा पर्यटन प्रवेश शुल्क लगाईने र असूल उपर गरिनेछ ।

१५. कर छुट

यस ऐन बमोजिम कर तिर्ने दायित्व भएका व्यक्ति वा संस्थाहरूलाई कुनै पनि किसिमको कर छुट दिईने छैन ।

~~मंत्री~~

~~४५२१८०~~

१६. कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धि कार्यविधि:

यो ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धि कार्यविधि गाउँपालिकाले तोके अनुसार हुनेछ ।

अनुसूची १: (गाउँपालिका लगाउने सम्पत्ति करका क्षेत्र र दरहरु उल्लेख गर्ने)

अनुसूची २: गाउँपालिकाले लगाउने भूमीकर (मालपोत)का क्षेत्र र दरहरु उल्लेख गर्ने

अनुसूची ३: गाउँपालिकाले लगाउने घर जग्गा वहाल करका क्षेत्र र दरहरु उल्लेख गर्ने

अनुसूची ४: गाउँपालिकाले लगाउने व्यवसाय करका क्षेत्र र दरहरु उल्लेख गर्ने

अनुसूची ५: गाउँपालिकाले लगाउने जडिबुटी, कवाडी र जीवजन्तु करका क्षेत्र र दरहरु उल्लेख गर्ने

अनुसूची ६: गाउँपालिकाले लगाउने सवारी साधन करका क्षेत्र र दरहरु उल्लेख गर्ने

अनुसूची ७: गाउँपालिकाले लगाउने विज्ञापन करका क्षेत्र र दरहरु उल्लेख गर्ने

अनुसूची ८: गाउँपालिकाले लगाउने मनोरञ्जन करका क्षेत्र र दरहरु उल्लेख गर्ने

अनुसूची ९: गाउँपालिकाले लगाउने बहाल बिटौरी शुल्कका क्षेत्र र दरहरु उल्लेख गर्ने

अनुसूची १०: गाउँपालिकाले लगाउने पार्किङ शुल्कका क्षेत्र र दरहरु उल्लेख गर्ने

अनुसूची ११: गाउँपालिकाले लगाउने ट्रेकिङ, कोयोकिङ, क्यानोइझ, बन्जी जम्पिङ, जिपफ्लायर र न्यापटीझ शुल्कका क्षेत्र र दरहरु उल्लेख गर्ने

अनुसूची १२: गाउँपालिकाले लगाउने शुल्क तथा दस्तुरका क्षेत्र र दरहरु उल्लेख गर्ने

अनुसूची १३: गाउँपालिकाले लगाउने पर्यटन प्रवेश शुल्कका क्षेत्र र दरहरु उल्लेख गर्ने

~~४५२१८०~~

आर्थिक ऐन अन्तरगत राजधानी दर रेट

अनुसूची-१

दफा-२ अनुसार

सि.न.	विवरण	वार्षिक कर/रेट रु.	कैफियत
१	टाटिको बेरा भएको फुसको छानो भएको भुई तले घर	१०.००	
२	टाटिको बेरा भएको फुसको छानो भएको दुई तले घर	२०.००	
३	टाटिको बेरा भएको टिनको छानो भएको भुई तले घर	२०.००	
४	टाटिको बेरा भएको टिनको छानो भएको दुई तले घर	३०.००	
५	ईटाको वालमा फुसको छानो भुई तले घर	३५.००	
६	ईटाको वालमा टिनको छानो भुई तले घर	४०.००	
७	ईटाको वालमा टिनको छानो दुई तले घर	४०.००	
८	एक तल्ले पक्की मुण्डा घर	५०.००	
९	दुई तल्ले पक्की मुण्डा घर	१००.००	
१०	तीन तल्ले पक्की मुण्डा घर	२००.००	
११	तीन तल्ला माथीको पक्की घरको प्रति तल्ला थप प्रतिघर	१५०.००	

अनुसूची-२

दफा ५ अनुसार

सि.न.	विवरण	करको दर रु.	कैफियत
१	दैनिक उपभोगका खाध्य पदार्थ बेच्ने पसलमा निम्न अनुसारको कर लिने		
क.	५० हजार देखी ५ लाख सम्मको पसलमा	३००	प्रतिवर्ष
ख.	५लाख देखी १०लाख सम्मको पसलमा	५००	प्रतिवर्ष
ग.	१०लाख भन्दा माथी जती भएपनि प्रतिपसल	१०००	प्रतिवर्ष
२	लुगा सिउने कपाल काटने, तस्विर खिच्ने र प्रति पसल	५००	प्रतिवर्ष
३	लत्ता कपडा, औषधी पसल, फलाम, सिमेन्ट, पित्तलबाट तयार हुने भाडाकुडा र रंग रौगन		
ख.	५लाख देखी १०लाख सम्मको पसलमा	५००	प्रतिवर्ष
ग.	१०लाख भन्दा माथी जती भएपनि प्रति पसल	१०००	प्रतिवर्ष
४	मसलन्दको समान पेटरोल, मोबिल, अइल, अइसक्रिम, चुता फर्निसिङको समान मेसिन, पार्ट, पूर्जा, तैयारि पोशाक अदि माल समान बेच्ने पसलमा निम्न अनुसारको कर लिने		
क.	५० हजार देखी ५ लाख सम्मको पसलमा	३००	प्रतिवर्ष

ख.	५लाख देखी १०लाख सम्मको पसलमा	५००	प्रतिवर्ष
ग.	१०लाख भन्दा माथी जती भएपनि प्रति पसल	१०००	प्रतिवर्ष
५	रेडियो ,घडी क्यामेरा ^टेलिभिजन ,फ्रिज, सवारी साधन वा विलासिताको समान बेच्ने पसलमा निम्नअनुसारको कर लिने ।		
क.	५० हजार देखी ५ लाख सम्मको पसलमा	३००	प्रतिवर्ष
ख.	५लाख देखी १०लाख सम्मको पसलमा	५००	प्रतिवर्ष
ग.	१०लाख भन्दा माथी जती भएपनि प्रति पसल	१०००	प्रतिवर्ष
६	स्थानेय इजाजत प्राप्त भएको भट्टीबाट उद्पादित सबै प्रकारका महिरा बच्ने पसल वा भट्टीमा निम्नअनुसारको कर लिने		
क.	सानो पसल	१०००	प्रतिवर्ष
७	सिमेन्ट टायल, सिमेन्ट ब्लक , ह्युम पाईप , पोल जस्ता सिमेन्ट बाट तयार हुने समानको प्रति पसल	१५००	प्रतिवर्ष
८	स्वदेशी वा विदेशी डिस्ट्रिलरी वा क्रुअरिबाट उत्पादित बोतल बन्दी मंदिरा पसल	१०००	प्रतिवर्ष
९	क.चिया मिठाई तथा भोजनालय पसल क वर्ग ख.चिया मिठाई तथा भोजनालय पसल ख वर्ग	१०००	प्रतिवर्ष
१०	नेपाल सरकारको स्वीकृती लिई स्थापना भएको मंदिरा भट्टीमा	३०००	प्रतिवर्ष
११	छापाखाना	१५००	प्रतिवर्ष
१२	ईटा झिंटी आदी उत्पादन गर्ने उधोगमा प्रति चिमनी	२५०००	
१३	ठाडो भएको इटा भिन्टी उत्पदन विक्री मा	५०००	
१४	ज्यासल खोली व्यापार गर्ने पसल	१०००	
१५	होटल गेस्टल हाउसमा	१०००	
१६	किवराज चिकित्सक दण्ड चिकित्सक इन्जिनियर कानुन व्यावसायी लेखापरीक्षक व्यावसायिक व्यावसाला ज्योतिस शिक्षण संस्था टाइप कम्प्युटर मनी चेन्जर फनिचर पशु चिकित्सक पेन्टरमा	१०००	
१७	बौकिड र वितिय संस्थामा निम्न अनुसारको कर लिने		
क.	एक करोड भन्दा मुनीको पुँजिमा	१०००	
ख.	एक करोड भन्दा माथिको पुँजिमा	५०००	
१८	व्यावसायिक तालिम केन्द्रमा	१०००	
१९	दुध व्यावसायिक चिज उधोगमा	५००	
२०	घरेलु तथा साना उधोगमा	१०००	

२१	मझौला उधोगमा	५०००	
२२	ठूलो उधोगमा	२५०००	
२३	गाउँपालिका प्रधान कार्यालय भएको निर्माण व्यावसायी लाइ	५०००	
२४	व्यवसायीक संचार फोन फैक्स सेवा फोटो प्रिन्ट	५०००	
२५	मिलको प्रति अघ्य शत्ती वापत	२५	
२६	माथिको प्रकरणमा नपरेका अन्य	२५ दोखे २५० सम्म तजविजमा	

अनुसूची-६

दफा ७ अनुसार

१	बस ट्रक लहरी र अन्य ज्यामी गाडीको	५००	
२	भाडाको कार जिपमा	५००	
३	भाडाको टेम्पु	२००	
४	भाडाको मिनी वस	५००	
५	निजीकार ट्याक्टर ट्याम्पु र मिनी वसमा	२००	
६	विदशमा दता भएका दहायका सवारा साधन गाउँपालिकामा प्रवेश गदा निम्न अनुसारका सवारी मा निम्न बमोजिमको दैनिक कर लिने		
क.	मोटर साइकल स्कुटर दैनिक	२०	
ख.	मोटर कार जिप भ्यान	५०	
ग.	ट्रक लहरी वस कन्टेनर डोजर रोलर आदि जस्ता ज्यामी सवारी साधन	१००	
७	निजी तथा भाडाको वस ट्रक र ट्र्याक्टर प्रति पटक	१५	
८	निजी तथा भाडाका टेम्पुमा	५	
९	अन्य सवारी साधनमा	५	

अनुसूचि ७

दफा ८ अनुसार

१	गाउँपालिका क्षेत्र भित्र विकापनको लागि राखेको होडिङ वोर्ड प्रति स्कायर फिट	१५	
२	भित्र लेखन प्रति विकापन प्रति स्कायर फिट	७	

अनुसूचि ८

दफा ९ अनुसार

१	सिनेमा हल भिडियो हल सास्कृतिक प्रदर्शन स्थल थिएटर सगित तथा मनोरन्जन प्रदर्शन स्थलको प्रवेश शुल्कमा उठेको रकमको	३ प्रतिशतले	
२	जादु सरकस चटक आदीमा प्रति दिन	२५०	

~~संग्रहालय~~

नरहा गाउँपालिकाको आ.व. २०७६/०७७ मा गरिएको आम्दानी तर्फको अनुमान निम्नअनुसार रहेको छ।

राजस्व तथा अनुदान प्राप्तिको अनुमान

आ.व. २०७६/०७७

शीर्षक	आ.व. २०७६/७७ को लक्ष्य
राजस्व:	0.00
आन्तरिक राजस्व:	0.00
११३१४ सम्पत्ति कर/भुमीकर मालपोत	0.00
११३२१ घरबहाल कर	0.00
१४१७७ घरजग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क	0.00
१४२१९ अन्य सेवा शुल्क (पोखरी ठेक्का)	0.00
१४२४३ सिफारिस दस्तुर (स्थानीय तहबाट हुने सिफारिस लगा	0.00
११४७२ विज्ञापन कर	0.00
११६१३ व्यवसाय कर रजिष्ट्रेशन शुल्क	0.00
१४१७९ मालपोत राजशव बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम	0.00
१४२४९ अन्य दस्तुर	0.00
राजस्व बाँडफाँडः	६७७१७९७०.००
राजस्व बाँडफाँड प्राप्ति (+) (बैशाख २०७६ सम्मको	६७७१७९७०.००
राजस्व बाँडफाँड हस्तान्तरण (-)	0.00
अन्य आयः	२५३३०९२२.००
केन्द्रिय पंजिकरण विभागबाट प्राप्त वजेट	0.00
साविक स्थानीय निकायबाट हस्तान्तरण भई प्राप्त रक	0.00
बेरुजु असुली	0.00
गत वर्षको वैकं मौज्दात	२५३३०९२२.००
अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरणः	0.00
नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदानः	१७०४०००००.००

११	फोटोटाँस सिफारिस	५०	
१२.क	घरबाटो सिफारिस ग्राइभेल बाटोले छोएको	१००	
ख.	पिच बाटोले छोएको ५ कठा सम्म	२००	
ग.	बाटो नछोएको जग्गामा ५ कठा सम्म	५०	
घ	५ कठा भन्दा माथी प्रतिकष्ठा	९०	
१३	अचल सम्पती मुल्याङ्कण १० लाख सम्म	०.०३%	
१४	अचल सम्पती मुल्याङ्कण १० लाख माथी	०.०५%	
१५	काठ चिरानी सीफारिस रिक्सा ठेलागाडाबाट	२५	
१६	काठ चिरानी सीफारिस वैलगाडाबाट	५०	
१७	काठ चिरानी सीफारिस ट्रायकटरबाट	१५०	
१८	काठ चिरानी सीफारिस ट्रकबाट	२५०	
१९	विद्युत सिफारिस घरको लागि	५०	
२०	विद्युत सिफारिस कृषीको लागि	५०	
२१	विद्युत सिफारिस उद्योगको लागि	१००	
२२	अन्य नखुलेको सिफारिस दस्तुर	५०	
२३	प्रतिलिपि प्रमाणित दस्तुर	२५	
२४	व्यक्तिगत घटना दर्ता शुल्क	५०	
२५	व्यक्तिगत घटना प्रमाणित प्रतिलिपि	५०	
२६	घर बहाल कर	५%	
२७	स्थान नविकरण	१०००.००	

अनुशाची -२

दफा-३ अनुसार

सि.नं.	क्षेत्रफल	दर प्रति कठा रु.			
		अव्वल	द्वयम	सिम	चाहार
१	१ कठा देखी १ विगाहा सम्म	३.००	२.००	२.००	१.००
२	१ विगाहा देखी १.५ विगाहा सम्म	४.००	३.००	२.००	१.००
३	१.५ विगाहा देखी ३ विगाहा सम्म	५.००	४.००	३.००	२.००
४	३ विगाहा भन्दा माथी जति भएपनि	७.००	५.००	४.००	३.००
५	उद्योग तथा संस्थाको नाममा रहेको जग्गाको	२५.००	२०.००	१५.००	१०.००
६	न्यूनतम मालपोत	रु.५.००			
७	जरिवाना एक वर्षको भए १० प्रतिशत त्यसपछि प्रत्येक वर्षको थप ५ प्रतिशतले जोडिने				

~~प्राप्ति~~

२१	मझौला उधोगमा	५०००	
२२	ठूलो उधोगमा	२५०००	
२३	गाउँपालिका प्रधान कार्यालय भएको निर्माण व्यावसायी लाइ	५०००	
२४	व्यवसायीक संचार फोन फैक्स सेवा फोटो प्रिन्ट	५०००	
२५	मिलको प्रति अन्ध शत्री वापत	२५	
२६	माथिको प्रकरणमा नपरेका अन्य	२५ दोखे २५० सम्म तजविजमा	

अनुसूची-६

दफा ७ अनुसार

१	बस ट्रक लहरी र अन्य ज्यामी गाडीको	५००	
२	भाडाको कार जिपमा	५००	
३	भाडाको टेम्पु	२००	
४	भाडाको मिनी वस	५००	
५	निजीकार ट्याक्टर ट्याम्पु र मिनी वसमा	२००	
६	वदशमा दता भएका दहायका सवारा साधन गाउँपालिकामा प्रवश गदा		
८	निम्न अनुसारका सवारी मा निम्न बमोजिमको दैनिक कर लिने		
क.	मोटर साइकल स्कुटर दैनिक	२०	
ख.	मोटर कार जिप भ्यान	५०	
ग.	ट्रक लहरी वस कन्टेनर डोजर रोलर आदि जस्ता ज्यामी सवारी साधन	१००	
७	निजी तथा भाडाको वस ट्रक र ट्याक्टर प्रति पटक	१५	
८	निजी तथा भाडाका टेम्पुमा	५	
९	अन्य सवारी साधनमा	५	

अनुसूचि ७

दफा ८ अनुसार

१	गाउँपालिका क्षेत्र भित्र विक्षापनको लागि राखेको होडिग वोर्ड प्रति स्कायर फिट	१५	
२	भिते लेखन प्रति विक्षापन प्रति स्कायर फिट	७	

अनुसूचि ८

दफा ९ अनुसार

१	सिनेमा हल भिडियो हल सास्कृतिक प्रदर्शन स्थल थिएटर सगित तथा मनोरन्जन प्रदर्शन स्थलको प्रवेश शुल्कमा उठेको रकमको	३ प्रतिशतले	
---	--	-------------	--

~~संकेत~~
अनुसूचि ९

दफा १० अनुसार

सि.न	विवरण	न्युनतम मासिक	अधिकतम
१	तत्कालिन गा.वि.स.आफैले निर्माण गरेको वा निर्माण हुने पकी सटरको कोठाहरुको मासिक	१५००	डाक बढाबढबाट
२	कच्ची सटर कोठाहरु तत्कालीन गा.वि.स.आफैले निर्माण गरेको वा निर्माण हुनेमा मासिक	५००	डाक बढाबढबाट
३	एलानी पर्ती जग्गा जौत आवाद गरि भोग चलन गरेको जग्गामा एक कठा सम्म		ठेका लगाउने

अनुसूची-१२

दफा -१३ अनुसार

सि.न.	विवरण	करको दर	कैफियत
१	सरसफाई शुल्क	१५	
२	पर्यटकिय वनभोज क्षेत्रको प्रवेश शुल्क स्वदेशीलाई	५०	
३	पर्यटकिय वनभोज क्षेत्रको प्रवेश शुल्क विदेशीलाई	१००	
४	पार्कको उदघाटन प्रवेश शुल्क स्वदेशीलाई	५०	
५	पार्कको उदघाटन प्रवेश शुल्क विदेशीलाई	१००	
६	कसैको रकम कलम उठाई दिएकोमा उठेको रकमको ५ प्रतिशत		

अनुसूची - १३

दफा -१४ अनुसार

सि.न.	विवरण	करको दर	कैफियत
१	टिकट वापत	१०	
२	नागरिकता प्रमाणपत्र सिफारिस / प्रतिलिपी सिफारिस	५०	
३	नाता प्रमाणित दस्तुर	५०	
४	सरजमिन दस्तुर	२००	
५	जाग्गा नामसारी दस्तुर	१००	
६	मोही नामसारी दस्तुर	१००	
७	मोही छोडपत्र नियुन्तम ५ कठा सम्म	१००	
८	मोही छोडपत्र अधिकतम प्रतिकठा	२०	
९	मोही लगत कट्टा अन्य ५ कठा सम्म	२००	
१०	मोही लगत कट्टा अन्य ५ कठा माथी प्रतिकठा	२०	